

Tebi Majko

Glasilo Svetišta bl. Marije Propetoga Isusa Petković

Blato • 9. lipnja 2023. • br. 2 • god. XVII.

Cijena 1,35 Eura / 10 Kn

ISSN 1846-6400

<http://marijapropetog.hr/tebi-majko/>

Sadržaj

3 *Riječ urednice*

O bl. Mariji Propetoga

s. M. Emila Barbarić

- 4 Posvećena čistoća – djevičanstvo po uzoru na bl. Mariju Propetoga

Blaženičina promišljanja...

Majka Marija Propetoga

- 12 Na dan prvih vječnih zavjeta u Družbi
14 O ljubavi i čistoći zaručnice Kristove

Iz povijesti Družbe Kćeri Milosrđa...

s. M. Serafina Franulović

- 16 Iz galerije velikih žena – naših sestara i suradnica

Svjedočenje redovničkoga života...

s. M. Serafina Franulović

- 24 U spomen velikoj redovnici Družbe Kćeri Milosrđa
s. M. Tereza Kaštropil (1897-1931)

Molitveni kutak...

- 30 Molitva Duhu Svetom za dar čistoće

Djelovanje Družbe Kćeri Milosrđa...

- 32 Proslava blagdana i spomendana bl. Marije Propetoga

Majka Marija Propetoga

- 34 Svjetlo i uzor sestrama i svima moraju biti duhovne majke, voditeljice i učiteljice
35 Zaklada »Blažena Marija Petković«

s. M. Juliana Beretić,
glavna i odgovorna urednica

Poštovani čitatelji glasila i štovatelji blažene Marije Propetoga!

»Bog je ljubav i koji ostaje u ljubavi, u Bogu ostaje, i Bog u njemu« (1 Iv 4,16b). Kršćaninova je svetost u ljubavi, jer je znak pravoga Kristova učenika ljubav prema Bogu i bližnjemu. Djevičanstvo ili zavjet čistoće smatra se najvećim dokazom ljubavi, savršene ljubavi.

»Svetost Crkve isto se tako na poseban način njeguje mnogovrsnim savjetima koje je Gospodin u evanđelju predložio učenicima na obdržavanje. Među njima se posebno ističe dragocjen dar božanske milosti koji Otac nekima daje (usp. Mt 19,11; 1 Kor 7,7) da se i u djevičanstvu ili celibatu nepodijeljena srca (usp. 1 Kor 7,32-34) lakše posvete samomu Bogu. Crkva je tu savršenu uzdržljivost radi Kraljevstva nebeskoga uvijek držala u osobitoj časti kao znak i poticaj ljubavi te kao osobito vrelo duhovne plodnosti u svijetu.«¹

Evandeosko djevičanstvo je karizma, milosni Božji dar i poslanje: »Tako niti je što onaj tko sadi ni onaj tko zalijeva, nego Bog koji daje rasti« (1 Kor 3,7). Posvećena osoba mora živjeti prisno zajedništvo s onim tko ju je pozvao, a to je Isus. U vjernosti Bogu, i u otvorenosti Duhu, može rasti taj dražestan i vrlo osjetljiv cvijet djevičanstva. Evandeosko se djevičanstvo razvija samo u svetom molitvenom, sakramentalnom i euharistijskom ozračju i tad donosi istinske plodove Božje ljubavi u svijetu, pa bl. Marija Propetoga poučava svoje duhovne kćeri:

»Zato na prvom mjestu treba da gojiš i raspališ u sebi ljubav prema Bogu – prema svojem izabranom ljubimcu Isusu Kristu. To ćeš postići svetom sabranošću, razmatranjem i molitvom. Stoga se često u danu saberi, budi u prisutnosti i sjedinjenju s Bogom. Ostavi uvijek, osim običnih propisanih duhovnih vježbi i molitava u danu, posebno vrijeme za svoje razmatranje i jedan sat za molitvu. Ti ćeš reći da imaš dosta posla, ali, kćerice, to je glavni, najvažniji posao. Razdijeli tako posao i dužnosti da nađeš za svog ljubimca malo vremena, gdje ćeš s njime nasamo razgovarati, s njime se svjetovati, u kapeli ili u svojoj sobici pred križem. (...) Iz svetohraništa nas uči nepojmljivu ljubav, nedostižnu strpljivost, duboku poniznost. (...) Tu, kćerice, razmišljaj, tu crpi pouku, jakost i utjehu. On neka bude tvoj učitelj, tvoj zanos, ljubav i tvoja utjeha.«²

Dragi čitatelji, u vaše molitve preporučujem sve Bogu posvećene osobe, da u potpunoj uzdržljivosti žive posvećenu čistoću i tako, nesebično i nerazdijeljeno, pripadaju Kristu.

¹ *Lumen gentium – dogmatska konstitucija o Crkvi*, u: Dokumenti Drugoga vatikanskoga koncila, 7. popr. i dop. izd., Zagreb, Kršćanska sadašnjost, 2008, br. 42.

² Bl. Marija Propetog Isusa Petković, *Upute za nadstojnice i duhovne učiteljice*, prir. Ante Mateljan, Split, Crkva u svijetu – Družba Kćeri Milosrđa, 2006, br. 35.

s. M. Emila Barbarić

Posvećena čistoća – djevičanstvo po uzoru na bl. Mariju Propetoga

Posvećena čistoća, odnosno djevičanstvo već je i kao pojam danas posebice izložen tumačenjima i komentarima u kojima se ogledaju nasrtaji mentaliteta koji u njemu vidi samo zaostalost i neprilagođenost suvremenom svijetu. Ipak, dok ga jedni podcjenjuju i ironiziraju, drugi ga poštuju i dive se onima koji žive takvim životom. Posvećena čistoća, zbog svoje vrijednosti – koju se ne može shvatiti bez nadnaravne svrhe – pobuđuje u privrženima iznimno strahopoštovanje. Narav posvećene čistoće, odnosno djevičanstva trebala bi se vrednovati i u njezinoj povijesnoj ulozi. Još u Starom zavjetu djevičanstvo se vrednovalo u odnosu na uzvišenost cilja zbog kojega je obdržavano. Najljepše što se čovječanstvu moglo dogoditi jest proroštvo Izaije proroka koje kaže: »Evo, djevica će začeti i roditi sina, i nadjenut će mu ime Emanuel!« (Iz 7,14). Bila je to najava rođenja Sina Božjega, Isusa Krista, od djevice, najuzvišenije među ženama, Blažene Djevice Marije, Majke Spasiteljeve. Ona je djevičanstvo prihvatila iz ljubavi prema Bogu, a on je tu ljubav okrunio darom djeteta Isusa koji je Sin Božji. Majka Božja je bila djevica koja je svoje djevičanstvo kao posvećenu čistoću slobodno prihvatila i živjela je iz čiste ljubavi prema Bogu, ne znajući da će Gospodin njezinu odanost prema njemu nagraditi darom djeteta – Emanuela, Boga s nama i za nas.

Blažena Marija Propetoga Isusa Petković je, poput Presvete Djevice, svoj životni put ostva-

mila po vjernosti evanđelju u posvećenome životu kojega je prepoznala već u ranom djetinjstvu. Jer je bila veoma pozorna na poticaje Duha Svetoga, osluškiivala je njegova nadahnuća i prihvaćala ih te pomno odnjegovala klicu redovničkoga poziva. Dvojbu između kontemplativnoga i aktivnoga načina života uspjela je povezati u osnivanju kontemplativno-aktivne redovničke družbe.

»Budući da je život sestara ove družbe mješovit – kontemplativan i aktivan, prva i glavna njihova briga mora biti unutrašnji život. Samo žarka molitva i razmatranje može sestre duhovno podignuti, jačati i rasplamsati u ljubavi Božjoj i potaknuti na žrtve za slavu Božju i spasenje duša.«¹

Nijedan kršćanski poziv ne može se posvećma ostvariti bez jedne i druge dimenzije, a najmanje redovnički poziv jer:

»Evandeoski su savjeti, u svojoj mnogostrukosti, ponuđeni svakom Kristovu učeniku. Savršenstvo ljubavi na koje su svi vjernici pozvani, za one koji su slobodno prihvatili poziv na posvećeni život, nosi sa sobom obvezu da vrše čistoću u neženstvu poradi Kraljevstva, siromaštvo i poslušnost. Zavjetovanje tih savjeta, u stalnom od Crkve priznatom staležu, obilježuje Bogu posvećeni život.«²

Nije jednostavno razumjeti nečije prihvaćanje posvećene čistoće, premda se temelji na Isusovim riječima:

»Ne shvaćaju toga svi, nego samo oni kojima je dato. Doista, ima za ženidbu nesposobnih koji se takvi iz utrobe materine rodiše. Ima nesposobnih koje ljudi onesposobiše. A ima nesposobnih koji sami sebe onesposobiše poradi kraljevstva nebeskoga. Tko može shvatiti, neka shvati« (Mt 19,11-12).

Velika je to tajna i za osobe koje su prihvatile posvećenu čistoću kao način života, a koliko više za one koji se takvom načinu života čude, koji se takvom načinu života dive, koji takav način života izruguju, koji u takav način života ne vjeruju, koji su prema takvom načinu života skeptični, indiferentni ili ga preziru. Ali u svojoj biti takav način života je vjernički nagovještaj budućega života koji će svaki dionik kraljevstva nebeskoga nastaviti ili započeti živjeti kako je Isus protumačio saducejima odgovarajući na njihovo pitanje o uskrsnuću:

»Djeca se ovoga svijeta žene i udaju. No, oni koji se nadaše dostojni onoga svijeta i uskrsnuća od mrtvih niti se žene, niti udaju. Zaista, ni umrijeti više ne mogu: anđelima su jednaki i sinovi su Božji jer su sinovi uskrsnuća« (Lk 20,34-36).

Zavjetom čistoće posvećena osoba se odriče bračnoga života i služi svakom čovjeku, velikodušno i nesebično, uviđa potrebe drugih, a osobito onih najugroženijih. Tako se posvećene osobe slobodno opredjeljuju za Krista, podlažu se Božjoj volji u otvorenosti potrebama Crkve, jer se redovnička zajednica može razvijati jedino u njezinu krilu, ugrađujući vlastitu karizmu u zajednici opće Crkve i razvijajući se u njoj. Zavjetom čistoće čovjekovo se srce ne ograničava na ljubav koja bi se odnosila na privezanosti samo uz jednu osobu, već je zavjetovanje posvećene čistoće osposobljuje

¹ *Direktorij Družbe Kćeri Milosrđa Trećega samostanskog reda sv. Franje*, Rim, 1958, br. 35.

² *Hrvatska biskupska konferencija, Katekizam Katoličke Crkve*, Zagreb, Glas Koncila, 1996, br. 915.

da se – privezana za Krista – posveti kraljevstvu Božjem i prihvaćanju svake osobe kao svoga bližnjega i traži načina da mu pomogne. Osoba se ne zatvara u krug obitelji već je sav svijet njezina obitelj za koju se želi brinuti i zalagati darovima kojima ju je Gospodin obdario. Iako je posvećena čistoća Božji dar i nije dana svakome, ona je i tajna koju ni oni koji su je prihvatili ne mogu posvema shvatiti, ali su svjesni da su taj dar slobodno prihvatili i da su na njega dužni odgovoriti samo u ljubavi i predanosti Bogu, poradi kraljevstva Božjega.

To je poslanje Marija Petković prihvatila kao četrnaestogodišnja djevojčica. Nikada ga nije u potpunosti shvatila nego ga je prihvatila kao izniman dar od Gospodina na kojem je nastavila graditi svoju prisnost s Gospodinom i iz njega je crpila snagu za svoje apostolatsko djelovanje, za služenje Bogu darujući se bližnjima. Tu svoju posvetu Gospodinu po zavjetu *vječnog djevičanstva* – čistoće zorno opisuje, govoreći o sebi u trećem licu:

»Bio je dan 21. studenoga 1906., kad je Gospodin Isus Krist posve osvojio Marijino srce i dušu i ona mu je na riječi: “Ako hoćeš” u svetom času sjedinjenja s njime u času svete pričesti odgovorila kao vjerenica na dan vjenčanja: “Hoću!” I posveti se Gospodinu Bogu svome – posve i zauvijek! I na taj dan Prikazanja Blažene Djevice Marije, kad se prva djevica, Blažena Djevica Mari-

ja, prikazala Gospodinu u *templu*,³ prikaže se i Marija Gospodinu i učini vječni zavjet ljubavi i djevičanstva. Njemu, vječnoj svojoj Ljubavi, kojem se zauvijek baci u božanski naručaj u svetom času sjedinjenja u sve-toj pričesti, obećavši mu vjernost i vječnu ljubav. I postade zauvijek njegovom. Prema riječi proroka Ezekijela: “Zakleo sam ti se i s tobom sam sklopio vez, govori Gospodin Bog, i ti postade mojom” (Ez 16,8). I po proroku Hošei govori: “Vjerih se s tobom navijeke...” (Hoš 2,21).

Kad je Marija učinila zavjet vječnog djevičanstva nije znala u čemu se sastoji i što je djevičanstvo jer je bila još posve nevina i nije o tom znala ništa, kao ni malo dijete od godinu dana, već je držala da djevičanstvo stoji u ljubavi i da se zato dvoje vjenčavaju da žive skupa u ljubavi, pak im Gospodin daruje djecu da ih odgajaju. I ona zavjetom odluči i zavjetuje se da neće izabrati nijed-

³ Hramu.

nog ljubavnika, niti se udavati za ikog. Zato mu je u tom svetom sjedinjenju i posvećenju ponavljala: “Tebe izabirem za zaručnika svoga, tebe samog ljubiti ću ja.” I tada ga je molila da joj dade da radi za njegovu ljubav. I u taj čas se u duhu prenijela, prema svojoj želji, na više mjesta u daljinu i vidjela sebe gdje drugima govori o Isusu i njegovoj ljubavi. I taj čas je željela da ide po svijetu i uči ljude, osobito neznane i malene, ljubav Kristovu.

I vidimo kako joj je milostivi Gospodin ispunio želju i da sada, preko svojih duhovnih kćeri koje joj je dao, radi na više mjesta. “O, Gospodine, kako da ti zahvalim na svemu tomu? Hvali te i blagoslivlja duša moja za sva tvoja neizmjerena dobročinstva što si toj duši, iako nevrijednoj, iskazao! Hvala ti i slava uvijek.”

I od tog dana “vječnog obećanja” Marija je osjećala i znala, da je zauvijek Gospodinu svome posvećena i da je njemu samom vjerala svoju ljubav. I od tada je njena duša proživljavala zanosnu, više nego zaručničku ljubav prema Kristu. I zanosnu ljubav prema svom nebeskom Ocu i Duhu Svetom koji iz njih izlazi kao duh njihove ljubavi. Otada je Marija malne svagdana hodila na svetu pričest. Obično rano, na prvu misu u zoru.⁴

Iako tada nije razumjela o čemu je točno riječ, ipak joj je bilo jasno da pripada samo Kristu i da, za njega i zajedno s njime, želi raditi za druge. Razumjela je pojam *spasenje* ili *spašavanje* jer je duboko bila uronjena u tajnu Kristova otkupiteljskoga djela spasenja. On je dao život

za svoje prijatelje i neprijatelje i to »do smrti na križu«. Time joj je Krist postao uzor i osvojio je njezino srce i dušu, čitavo njezino biće koje mu je željela posvetiti – darovati, da postane i sama žrtva za druge. Njezina je žrtva izraz njezine velikodušnosti za bližnje, a ta se velikodušnost napaja na ljubavi koju je Gospodin imao za nju i za sve ljude, a i ona za Gospodina. To je uzajamnost, odnosno nepodijeljenost, pripadnost jedno drugome. Samo takav stav može usrećiti osobe koje se dragovoljno daruju Bogu po zavjetu posvećene čistoće, po djevičanstvu.

Takvim življenjem posvećenoga života Marija Propetoga je ostvarila i svoj put svetosti, koji joj je i Crkva priznala, kad ju je prije dvadeset godina u Dubrovniku papa Ivan Pavao II. proglasio blaženom. Uzdignuta je na čast oltara jer je svojim naravnim i nadnaravnim darovima odgovorila pozivu na posvećeni život koji je primila od Gospodina, a o kojem sveti papa piše:

»Evandeoski temelj posvećenoga života treba tražiti u posebnom odnosu što ga je Isus, u svojoj zemaljskoj egzistenciji, uspostavio s nekima od svojih učenika, pozivajući ih ne samo da prihvate Božje kraljevstvo u vlastitom životu, nego da i vlastitu egzistenciju stave u službu toga, ostavljajući sve i nasljedujući izbliza njegov oblik života. Takva “kristolika” egzistencija, predložena tolikim kršćenicima tijekom povijesti, moguća je samo na osnovu posebnoga zvanja i snagom naročitoga dara Duha. U njoj se, naime, krsno posvećenje dovodi do radikalnog odgovora u nasljedovanju Krista preuzimanjem evandeoskih savjeta, među kojima je prvi i bitni sveti vez čistoće radi Kraljevstva nebeskoga.

To posebno “nasljedovanje Krista”, u počet-

⁴ Marija Propetog Isusa Petković, *Sve za Isusa. Autobiografija i duhovni zapisi*, prir. M. Parlov, Split, Verbum, 2004, 48-49.

ku kojega uvijek stoji inicijativa Oca, ima dakle bitno kristološku i pneumatološku konotaciju, izražavajući tako na osobito živ način *trinitarni* karakter kršćanskoga života, čije *eshatološko* ostvarenje, kojemu teži cijela Crkva, na neki način anticipira.

U evanđelju ima mnogo Kristovih riječi i čina koji rasvjetljaju smisao toga posebnog zvanja. Ipak, da bi se jedinstvenim pogledom obuhvatile njegove bitne crte, pokazuje se osobito korisnim uprijeti pogled na blistavo Kristovo lice u tajni Preobraženja. Na tu se "ikonu" poziva cijela drevna duhovna tradicija, kada povezuje kontemplativni život s Isusovom molitvom "na brdu".⁵

Prisjetimo se da je još i prije zavjeta dje-

⁵ Ivan Pavao II., *Vita consecrata – posinodalna apostolska pobudnica episkopatu i kleru, redovima i redovničkim društvima, društvima apostolskoga života, svjetovnim ustanovama i svim vjernicima o posvećenomu životu i njegovu poslanju u Crkvi i svijetu*, Rim, 25. ožujka 1996, br. 14 (dalje VC).

vičanstva Marija Petković mnogo mislila na druge i brinula se o njima. Bila je domišljata i iznalazila brojne načine da pomogne svojim sumještanima koji su živjeli u njezinoj blizini i čije je potrebe jako dobro uočavala. Uočavala je osobito siromašne i bolesne, koji su postajali njezini miljenici, pa i onda kad su se njezini najbliži tome suprotstavljali. Snagu za sve to crpila je na iskustvu duboke vjere i promatranju Božjega lica u molitvi pred križem i svetohraništem, te

oslušivanjem poticaja Duha Svetoga, upravo onako kako to tumači naš sveti papa:

»Na nju se, na neki način, mogu svesti i same "aktivne" dimenzije posvećenoga života, jer preobraženje nije samo objava Kristove slave, nego i priprava za suočenje s križem. Ona uključuje "penjanje na brdo" i "silazenje s brda": učenici koji su uživali u Učiteljevoj prisnosti, obavijeni za trenutak sjajem trinitarnog života i zajedništva svetih, gotovo očarani obzorom vječnoga, ubrzo su vraćeni u svakodnevnu zbilju, gdje ne vide nikoga do sama Isusa u poniznosti ljudske naravi, i pozvani su da se vrate u dolinu, kako bi živjeli s njim muku Božjega plana i hrabro krenuli križnim putem.«⁶

Iz ovoga tumačenja postaje razumljivije u čemu je tajna primljene snage za predanost i odricanja od svega onoga što čovjek naravnim putem ne bi mogao postići jer ne bi mogao na-

⁶ Isto.

dići privlačnosti ovoga svijeta i oduprijeti im se, uza svu savršenu motivaciju da doprinese izgradnji kraljevstva Božjega. Predanost Bogu mora biti protkana Duhom Svetim, od njega vođena, od njega njegovana i istinski življena. Posvećena čistoća, jer je toliko dragocjena, napadana je sa svih strana i bremenita mnogim protivštinama. Za očuvanje posvećene čistoće, čiji je smisao plodnost na duhovnom i materijalnom području, potrebna je nadnaravna budnost i iznadprosječna opreznost. Treba je pomno čuvati i ustrajno njegovati:

»Posvećena je čistoća dar koji zahvaća najdublje težnje ljudske naravi, stoga je čuvamo pouzdajući se u Božju pomoć i služimo se prirodnim sredstvima koja promiču cjelovit razvoj naše osobe. Ustrajemo u molitvi, hranimo se euharistijom i Božjom riječju i često pristupamo sakramentu pomirenja. Osim toga vježbama mrtvenja i askeze njegovujemo istinsku sestrinsku ljubav u zajedničarskom životu.«⁷

Iz zdravoga i odgovornoga odnosa prema prihvaćenim redovničkim zavjetima proizlazi obveza da se prema njima odnosimo kao prema svetinji. Za pomoć u življenju posvećene čistoće ugledamo se u one svete osobe koje su uzornim življenjem toga zavjeta najbolje ispunile Božju volju u svome životu. Kako je i sa-

ma živjela, tako je bl. Marija Propetoga upućivala i svoje sestre, i neumorno ih poticala da svojim svetim življenjem redovničkih zavjeta budu uzori i svojim sestrama:

»Gospodin naš Isus Krist reče učenicima: "Vi ste svjetlost svijeta" (Mt 5,14). I ti si, kćerco, izabrana da svijetliš. Ti im moraš biti svjetlo koje će im u svemu i svagdje svijetliti. Ona će, gledajući u tebe, u to svjetlo, sigurnije hodati po tami, teškim stazama života. Ti ćeš im otkriti svaku pogibao i one će je, po tvom svjetlu i vodstvu, mimoići i sretno joj umaknuti. Ti ćeš im pokazivati što je dobro, a što je zlo, čega će se bojati, a čega neće. Neka se ne boje svijeta i njegovih suđenja, kao ni progonstva, ali neka se boje da njihovom krivnjom na njih padne makar samo ljaga, osobito o svetosti glasa svete čistoće. Zato se ti prva trebaš čuvati da im ne daš povoda, da ni za slamku pred njima u tome ne pogriješiš. Vidiš, draga kćerco, ako na tom predmetu i najsvjetli-

⁷ *Konstitucije Družbe Kćeri Milosrđa Trećega samostanskog reda sv. Franje*, Rim, 2010, čl. 13 (dalje *Konstitucije*).

jem i najčistijem bude koje zrno nečistoće, to smeta i nagrđuje ga, ali svjetlo ne tamni od toga. No, ako je to zrno nečistoće u svjetiljki, onda svjetlost počne tamniti pred očima sviju koji oko njega stoje i na dušu im nekako tužno djeluje i svatko će primijetiti da svjetlo ne vrijedi. Da, kćerice, ti treba da budeš svjetlo u svetoj čistoći, u svakom obraćanju sa svijetom, pa bili to po izgledu anđeli ili sveti pustinjaci. Razumiješ!? Strogost po svetim Pravilima mora u tom svjetlu da te pred svima čuva. Nikad i nigdje ne govori sama s vanjskom ili duhovnom osobom drugoga spola. Nikome ne pokaži posebne naklonosti. Budi ozbiljna i kratka sa svima, tako da ćeš tada i njih moći učiti kako moraju biti ozbiljne, kratke u govoru, ni s kim ne govoriti same, osim opće dozvole kad si u službi.«⁸

Blažena Djevica Marija je, uz Isusa, najsavršeniji uzor posvećene čistoće, a ona nam je uzor i u svim drugim krepostima. Zato konstitucije naše družbe, kao i brojni dokumenti Katoličke crkve naglašavaju: »Živeći posvećenu čistoću postajemo slične Blaženoj Djevici Mariji, potpuno sjedinjenoj s Isusom, sudjelujući tako u njezinu poslanju rađanja Krista svijetu.«⁹

Iz tog sjedinjenja s Kristom i poslanja »rađanja Krista svijetu« življenjem posvećene čistoće očituje se u posvećenim osobama preobrazba čija ljepota drugima postaje privlačna i poziva na nasljedovanje. Privlačna je jer se prepoznaje radost kojom se živi posvećena čistoća, lakoća velikodušnoga zalaganja za bližnjega u njegovim potrebama, a posebice za one koji su ugro-

ženi u svom ljudskom dostojanstvu. Iz nepodijeljena srca Bogu posvećenih osoba rađa se ljubav za one kojima se rijetki žele posvetiti jer se to ne uklapa u mentalitet suvremenoga društva koje ne poznaje dar besplatnosti. Pojedincima se teško odlučiti na besplatnost rada koji nema radnoga vremena u ispunjavanju obveza, a još manje zajamčenoga slobodnoga vremena u kojem bi se osoba mogla posvetiti sebi i svojim udobnostima. Samo oni koji prepoznaju da je vrijeme Božje i da ga treba korisno upotrijebiti, odlučuju se za takvo svjesno življenje koje je nagovještaj onoga vječnoga života kojega nam je Isus obećao.

»U stvari, svaka u Kristu preporođena osoba je pozvana da, snagom koja proizlazi iz dara Duha, živi čistoću primjerenu vlastitom životnom staležu, poslušnost Bogu i Crkvi, razumno odricanje materijalnih dobara, jer su svi pozvani na svetost koja se sastoji u savršenstvu ljubavi. Međutim, krštenje samo po sebi ne uključuje u sebi poziv na celibat ili na djevičanstvo, odricanje posjedovanja dobara, poslušnost poglavaru, u pravom obliku evanđeoskih savjeta. Prema tome zavjetovanje ovih posljednjih pretpostavlja Božji dar koji nije dan svima, kao što sâm Isus naročito naglašava za slučaj dragovoljnoga celibata (usp. Mt 19,10-12). Međutim tome pozivu odgovara osobiti dar Duha Svetoga, kako bi posvećena osoba mogla odgovoriti svom zvanju i svom poslanju. Zbog toga, kao što svjedoče liturgije Istoka i Zapada, u obredu monaškoga ili redovničkoga zavjetovanja i u posvećenju djevičica, Crkva zadržava na predodabrane osobe dar Duha Svetoga i njihovo prinošenje pridružuje Kristovoj žrtvi.«¹⁰

⁸ Bl. Marija Propetog Isusa Petković, *Upute za nadstojnice i duhovne učiteljice*, ur. A. Mateljan, Split, Crkva u svijetu, 2006, br. 57, 44-45.

⁹ *Konstitucije*, čl. 15.

¹⁰ VC, 30.

Samo spoznaja da se posvećena čistoća rađa iz Duha Svetoga, i živi snagom Duha Svetoga, može osobu usrećiti, jer:

»Djevičanstvo poradi kraljevstva doista je uzvišena vrednota koju moda i vrijeme ne mogu izmijeniti. Čak i kada bi se sve sile i sva mudrost ovoga svijeta zajedno s takozvanim humanističkim naučavanjima udružile protiv takvog načina života nazivajući ga "ruglom prošlosti" i nabacujući se na nj svakovrsnim sumnjičenjima; kada bi se svemu tome pridodali svi grijesi i sve nevjernosti onih koji su odabrali i prihvatili taj način života, on će ipak opstati jer ga je

ustanovio Isus. Nitko neće moći iščupati iz zemlje tu biljku koju je Sin Božji vlastitim rukama posadio dolaskom na ovaj svijet. I sâm taj svijet, a da to nitko ne primjećuje, daje svoj obol časti spomenute vrednote kada izrazom "djevičansko" jamči istinsku vrijednost nečega.«¹¹

Posvećena čistoća – djevičanstvo je velik Božji dar, ali »toga ne razumiju svi, nego samo oni kojima je dano« (Mt 19,11). Hvala Bogu za taj njegov dar.

¹¹ Raniero Cantalamessa, *Djevičanstvo*, Zagreb, Teovizija, 2006, 10-11.

Majka Marije Propetoga prigodom polaganja svojih vječnih zavjeta, s još četiri sestre, u Družbi Kćeri Milosrđa u Blatu, 21. studenoga 1928.

Na dan prvih vječnih zavjeta u Družbi

Drage kćeri! Sretan je naš današnji dan, nemojmo ga nikada zaboraviti. Neka nam ostane u vječnoj uspomeni. Sreća današnjega dana je tolika, da je nije moguće opisati.*

Istina, svaka je od nas odmah na dan prvih svetih zavjeta odlučila u svom srcu vječno se posvetiti Bogu. Znam, nekoje su već u ranoj mladosti zauvijek Bogu zavjetovale svoju ljubav i svetu čistoću. Ali, drage sestre, danas smo se pred svetom Crkvom, pred svijetom i pred svim nebeskim dvorom svečano darovale Bogu. Kazale smo da ćemo samo i jedino za njega živjeti i umrijeti. Njemu smo posvetile i predale sve svoje sile.

Neka vam današnji dan bude uvijek pred očima. Neka vas uvijek sjeća ovih svetih zavjeta i obećanja. Dan vječnih zavjeta je dan mističnih zaruka, vjenčanja s Kristom, gdje smo za potvrdu toga svetog vjenčanja sa Sinom Božjim dobile od svete Crkve prsten na našu desnicu, preko vaše vrhovne glavarice riječima koje je svećenik u ime Crkve izgovarao: »Primi, sestro predraga, prsten vjere, pečat Duha Svetoga, da se nazoveš

* Istoga je dana nekoliko sestara obnovilo svoje prve zavjete, a pet je kandidatice primilo redovničko odijelo.

zaručnica Božja, i ako mu budeš vjerno služila, zauvijek ćeš biti okrunjena.« I od toga dana ste postale zakonite zaručnice Kristove, zauvijek njemu posvećene dušom i tijelom. Čovjek ne može da pomisli na to, a da se ne ushiti u zanosu. I čudo je kako jedna slaba duša u slabu tijelu može to podnijeti, a da ne umre. Moji su u kući plakali da ću ja taj dan – od velike sreće za kojom sam uvijek težila – umrijeti, ali oni nisu znali da sam ja još u četrnaestoj godini života, kad sam se Isusu Kristu prikazala i zauvijek posvetila, položila vječni zavjet čistoće i ljubavi na 21. studenog 1906. godine i da taj dan ja držim za dan vjenčanja s Kristom Gospodinom. A 5. siječnja 1926. godine Gospodin mi je preko svećenika u kapeli dao vjenčani prsten, prema franjevačkom obredu davanja prstena. Samo danas to sveta Crkva potvrđuje pred svim sestrama i svim svijetom i obnavlja moju vječnu sreću.

Sestre mile, ne zaboravimo neizmjernu milost i sreću što nam je Bog premilostivi udijeli da budemo ne samo službenice nego i zaručnice. Od danas počnimo živjeti svetijim životom, s većim žarom ljubavi prema našem Gospodinu i zaručniku, ugađajući u svemu njegovoj presvetoj volji, pružajući mu ljubav i utjehu za nehajni svijet koji ga vrijeđa – živeći u velikoj poniznosti i samozataji slijedeći svoga božanskog zaručnika, njemu za ljubav, za pokoru svojih grijeha i grijeha svijeta, ljubeći ga sve žarče i u njemu i po njemu ljubimo našega nebeskog Oca prikazujući mu se s Isusom, našim božanskim zaručnikom, svaki dan u svetoj misi za širenje njegove slave i ljubavi.

*Pouka Majke Marije Propetoga,
14. ožujka 1947.*

O ljubavi i čistoći zaručnice Kristove

Ne zaboravite, kćeri moje, čitavoga svog života i svaki dan ponavljajte sebi riječi koje vam je sveta Crkva rekla na dan zavjeta: »Dodi, zaručnice Kristova!« Ove zaruke s Kristom, po svetim vječnim zavjetima, zakonska su veza, zakonito izručenje jednoga bića drugome, da stvore samo jednu dušu, samo jedno biće.

Časne sestre, zaručnice Kristove, koje ste posvećene njemu po zavjetima, koje ste se vezale s njim vezom vjere i ljubavi, ne zaboravite ni jednoga časa da ste zaručnice Kristove. Ova misao će vam poslužiti u olujama i teškoćama da sačuvate mir, veselje, čistoću, vjernost svom božanskom zaručniku koji je beskrajno lijep i blistav u svojoj slavi. On ne može ljubiti nešto uprljano, on ljubi samo čistu dušu, a da je privuče k sebi postavlja svoje službenike da je pročiste svetim odrješenjem. Ako neka duša nije čista, ne može se sjediniti s njime, već će biti uništena, kao što su bili uništeni gradovi Sodoma i Gomora.

Ali ono što ne može čovječja priroda, može milost Božja. Ako jedna duša nije bila uvijek čista, može se pročistiti snagom Božje ljubavi,

kao duša sv. Marije Magdalene i sv. Augustina. Ljubav je vatra koja sve pročišćava. Ako neka duša ljubi, čuva se da ne sagriješi, a ako koji put padne, odmah trči da se opere u svetoj ispovijedi. Kako se duša može sačuvati čistom usred tolikih opasnosti? Tako da sačuva najprije čistoću svoga mišljenja, zatim svoga srca i konačno svoga tijela. Tko se čuva da ne sagriješi mislju, uspjeh će da sačuva i čistoću tijela.

Kada dođe misao opasna za čistoću, mora je se odmah odbiti, jer ako se na nju pristane samo jednim trenutkom, odmah se duša prlja i umire i već nismo kćeri Božje. Ne mislite, kćeri moje, nikada, pa ni jednim časkom o nečem opasnom. Ako vas napastuju opasne misli, odbacite ih odmah i time će se povećati vaša zasluga u nebu. Ali ne smijemo čekati da dođu napasti, pa da se s njima borimo, već unaprijed moramo stajati budne i oprezne u stalnoj molitvi, nikada besposlene, pa se neće ni đavao usuditi da nas napastuje.

Moramo se boriti protiv mašte i fantazije koja je osobito u mladosti, između petnaeste i dvadesetprve godine, slična ludom leptiru koji le-ti od jednog cvijeta na drugi. Zato neka svaka od vas bude gospodarica svojih misli i neka ih uvijek upravlja Isusu, njegovu Presvetom Srcu, Kralju, i ljubavi našoj, jer je on sam rekao: »Gdje ti je blago, ondje će ti biti i srce« (Lk 12,34).

s. M. Serafina Franulović

Bila sam najstarija kći svoga oca koji je ljubio Hrvatsku, kako je rijetko tko znao. U škole me više nije pustio kad sam završila šest razreda i dvije godine nedjeljne pouke, ali me je grijao ljubavlju prema domovini i davao mi sredstva da obogatim svoj um i srce. Kućna knjižnica bila mi je veliko pomagalo.

»Hrvatska žena« i Marija Kumičić

Kad je 1918. zapala zvijezda Austro-Ugarske, uspela se na pozornicu žena nadarena velikom inteligencijom, Marija Kumičić. Hrvatska joj je zapremala velik dio srca i duše. Željela sam upoznati tu veliku ženu koja je upotrijebila svoju bogomdanu energiju i našla sam je kao snažan uzor koji je i u meni raspalio neugasivu vatru ljubavi za dragu Hrvatsku. Plamen je već zahvatio moju dušu punu ljubavi da je još žarče ljubim. Snažna je bila riječ žarke duše Marije Kumičić: »Ništa za sebe, a sve za domovinu.« S drugim jakim ženama osnovala je 21. svibnja 1921. narodno i prosvjetno društvo »Hrvatska žena«. Polazna točka njezinih sposobnosti i njezina rada bila je sloboda Hrvatske. Zнала je reći: »Nikoga se i ničega ne bojim. Idem naprijed svojim putem i nadam se!« Domoljubno srce joj je bilo pokretač, a pero oslonac. Vodila je društvo jakih, inteligentnih žena. Pisala je u raznim literarnim smotrama i u obiteljskim listovima. Velika joj je briga bila ojačati sposob-

Iz galerije velikih žena – naših sestara i suradnica

nosti i podići ugled žene, majke i domaćice u gradu i na selu. Bila je pravi socijalni radnik. Velika energija i talent nisu u njoj nimalo mirovali. Ljubavlju je zahvatila čitav hrvatski narod, kako perom, tako i djelom. U društvu »Hrvatske žene« bila je elita žena koje su shvaćale svoj poziv i prihvatile zov don Frane Bulića: »Sve za Boga i Hrvatsku.« Njezinom je zaslugom crkva sv. Franje Ksaverskoga u Zagrebu došla u ruke sinova glagoljaša s Krka. Ona cvate i danas i Križni put u crkvenome perivoju ima svoj dubok smisao i naše će svetinje uskrsnuti na nov život. Što je sve »Hrvatska žena« učinila za svoj hrvatski narod, tako će svoje učiniti i hrvatski

pisci kad za to kucne čas. Mariji Kumičić i mrtvo srce kuca kad zna da je procvao Starčevićev grob ispred crkve u Šestinama. Popravlja se najvećim poštovanjem!

Na meni je da joj se odužim u ime svoje družbe, prve hrvatske redovničke družbe na tlu Hrvatske. Bilo je prije nas više redovničkih zajednica. Prve su bile uršulinke, negdje krajem 18. stoljeća, u Varaždinu, ali sve su bile iz stranih zemalja.

Kao generalna ekonomica naše družbe, budući da sam poznavala djelovanje »Hrvatske žene« zamolila sam ih da siromašnoj Družbi Kćeri Milosrđa daruju prilog za nabavu ciborija. Oduzvali su se srcem i dušom. To se ne zaboravlja! Bila sam povezana s tom časnom ustanovom i kad sam po dužnosti došla u srce Hrvatske, u njezino Zagorje. Upoznala sam Mariju Kumičić i glavne članice »Hrvatske žene«. Mada sam bila na Vinagori, pozivale su me na svoje sastanke u Patačičkinjoj ulici u Zagrebu. Dolazila sam i bila primljena kao draga gošća. Nažalost, to je kratko trajalo.

Kad je nastao bratoubilački rat 1941. prestala je raditi »Hrvatska žena«. Tko je to onemogućio, nije mi poznato. Presječen je bio put njezine agilnosti. Tu sam bol i ja silno osjećala, a za to je znala i Marija Kumičić. Znala je da dijelim s »Hrvatskom ženom« bol zbog nanesene im nepravde. Tu su bili upleteni prsti onih kojima je po svojoj ideologiji smetala. Predsjednica je tada bila Jelisava Horvat, a Marija Kumičić je bila zamjenica. One su bile zaista jake žene i taj su udarac primile dostojanstveno. Tu su bol položile na oltar Hrvatske. Maleni dio inventara koji je imala »Hrvatska žena«, njihovom je dobrotom djelomično pripao našoj kući na Vinagori. Među njima pozornica i krasan zastor, po cijeni i ljepoti drugi u Zagrebu! K tome dosta porculanskoga i emajliranoga posuđa. Me-tre svile u crkvenim bojama, koju su kupovale

za crkvu na Plitvicama, darovale su nama u Vinagori, a mi našoj Matici.

U znak naše zahvalnosti pozvale smo dragu Mariju Kumičić na Vinagoru u goste. Kad je vidjela naše djelovanje među zagorskom sirotinjnjom, raspalio se u njoj velik polet i htjela je biti dionik rada i doprinosa za naše pothvate. Imale smo u planu podići kapelu između samostana i školskoga stana. Ma kako bile opasne okolnosti putovanja do Zagreba, to nju nije smelo. I sa svojih 80 plodnih godina života, bila je još puna elana i žrtve, što zadivljuje sve ljubitelje svoje domovine. Njezin sabirni arak bio je kao rascvjetana ruža koju je predala vinagorskom župniku kao posljednji dar »Hrvatske žene« za potrebe njegovih pothvata koji su bili za što bolji razvitak samostana Kćeri Milosrđa. Zapečatala je tako velika žena, kći starodrevnoga Varaždina, svoju posljednju žrtvu, obučenu u ljubav u Hrvatskom Zagorju. Kao zadnji poklon našem samostanu dala je umjetnički prozor u romanskom slogu za našu kapelu, koja se neće tako brzo izgraditi, jer je vrijeme udarilo svoj pečat. Međutim, prozor

čeka i čuva se kao spomen velike žene kremenata značaja, energičnoga nastupa, Marije Kumičić koja je umrla malo prije kraja Drugoga svjetskog rata, 22. veljače 1945. Za veliki prijelaz u vječni život pripremio ju je i Kristovim tijelom nahranio naš veliki i nezaboravni hrvatski sin, zagrebački nadbiskup dr. Alojzije Stepinac.

U Kući matici

Voljela sam Kuću maticu. U njoj sam se osjećala kao dijete. Nisam bila za predstojničke službe, a kad su mi ih prigodom kapitula davali, to me je teško pogađalo. Po svojoj naravi sam radije slušala, koliko god da je to ponekad bilo teško mojoj oholoj naravi. Još kod kuće sam čitala »Sestru redovnicu« i nastojala usvojiti upra-

vo ono što mi je bilo teško, jer sam sebi predstavljala žrtvu u svim oblicima redovničkoga života – trpjeti bez kukanja!

Djecu sam voljela i s njima radila, jer sam znala odakle smo ih izvlačile. Tuga mi je razdijelila dušu kad im se nije moglo pružiti što je njihova dob za razvoj tražila. Blatske gospođe to nisu razumjele. Rijetko im je tko pružio krpicu, a mi smo naše ruho stavile u službu te sirotinje. Bile smo sirotinja sve skupa i tako se naše zalihе brzo ispraznile jer je djecu trebalo uputiti u školu, a nismo dopuštale da djeca prosjački izgledaju. Mislile smo da ćemo time potaknuti bogate obitelji da im što pruže. Prevarile smo se! Zvono na vratima bilo je u rukama gladne djece za komad kruha.

Dani su letjeli. Vjetar se osvete približavao. Siromasi su čekali svoj čas i šuteći tražili izlaz iz bijede koja je rušila živote. Naša je zadaća bila ublaživati bolove gdje se moglo i dalo. Subotica nam je bila krušna banka.

Ne zaboravljam bračni krevet Jelene Petrine Verzotti (Šeman) gdje smo znale i morale poricati dječicu kao srdele. Bijeda nas je konačno uputila u Beograd na Ministarstvo. Srećom je taj dan bio dežuran neki dobričina koji nam je do-dijelio 20 vojničkih kreveta. Dao je i deke i pokrivače. Sad smo bile na konju. Izvukle smo i to da nam dostave do Metkovića. Sad idemo dalje.

Jedna obitelj iz Blata, zvana Andrijić, bi zamoljena za novac kojim bismo djeci kupile iste haljine. I tu je bio prst Božji. Odazvali se u bogatoj Americi i poslali novac za dječje haljine – plavi kamgarn za svetačke dane. Stavili im bijele ovratnike i djeca su bila pristojno obučena. Dali ih slikati i poslali dobročiniteljima. Bili su vrlo zadovoljni tom našom gestom. Blačani iz Amerike bili su darežljivi, a domaći su gulili sirotinju kako su stigli. Došao je i njihov gorki čas. Veliki dio otaga pripadao je obitelji Petković Kovač. Godine 1916. požar je gutao i Smokvica je bila u

opasnosti. Upotrijebili su vojsku da ne dođe do katastrofe u Smokvici. Nepravda je vapila Bogu za osvetu. Osveta je došla Drugim svjetskim ratom. Doplovio je komunizam. Raskrojio je bogataška imanja i uzeo ih u svoje ruke, a bivši gospodari odmaglili »kud koji, mili moji«.

Sirotinja se na razne načine podigla. Sad su oni gospodari. I ta radost bila kratka. Željeli su dobro živjeti, a ne raditi ništa. Tako neki kroz vojsku, neki kroz studij – vrijeme je progutalo mnoge i Blato je opustjelo. Od 10.000 stanovnika brzo je palo ispod 5.000. Razbjegli su u razne krajeve, osobito Amerike i Australije. Ostali starci i djeca. Naselili se i po gradovima, a svi važniji uredi prešli u grad Korčulu. To je bio velik udarac za cijeli otok Korčulu.

Naš samostan, nekad pun domaćih kćeri, okrenuo pravac prema Bosni da dobije podmlatka, ali je pitanje kako dugo će i to ići. Sad se silom prilika zalijećemo za Italijom i Njemačkom. Njemačka dobro izrabljuje naše snage. Ne daju ništa duhovnih zvanja. Za njih je materija sve! Samostani im zjape prazni, s tužnom starošću. Bog je jak i strpljiv. Čeka svoju bolesnu djecu na obraćenje. Kako bi bilo slatko reći: »Blago onoj službenici u aktivnom životu ako radosno sluša i ako je zaista ponizna.« To bi bio dobitak na Božjoj banci.

U životu sv. Terezije Avilske, koju je naša majka utemeljiteljica toliko voljela, večernje bi razmatranje završilo ovako: »Sestro moja! Jednom ćeš samo umrijeti. Ako zalutaš gorko ćeš ispštati, sestro moja! Smrt nikome ne oprašta. Bio on prosjak, kralj ili papa. Sestro moja! Grobnica bez dna, progutat će sve radosti svijeta!« Opustit će ognjište mnogih samostana, ako se ne prenememo. Znamo da je Bog jak i strpljiv, ali i to ima svoje granice.

Papa je ovih dana stavio točku na sve što je za Crkvu Božju učinjeno na Drugom vatikanskom koncilu (1962-1965). Već je kraj natezanja. Do-

sta su ga izmrcvarili »neki mudri teolozi«. Htio je znati što oni hoće i misle. Kao Kristov namješnik na zemlji razumio je sve poteze i rekao je dosta! Putevi spasenja su nam jasni. Evanđelje se ne mijenja, jer je to riječ Gospodnja.

Vrijeme nas redovnice neće opravdati. Zavjeti se nisu promijenili. Crkva ih nije dokinula, i neće, jer su zavjeti srž žrtve za postignuće spasonosnoga cilja. Nešto su izmijenjene metode radi apostolata, ali redovnički duh ostaje na snazi i Crkva kao čuvarica nije dirnula u taj sveti amanet. Mnogi su redovi izmijenili odijela, ali nisu savjest, a ovo je glavno jer odijelo ne čini redovnika ni redovnicu, nego vjerno vršenje onoga što se zavjetovalo svome Bogu. Znamo dobro što je naš sveti otac Franjo sa svojom braćom radio. Šutke bi prošli kroz Asiz. To je bila velika propovijed za razumne.

Treba da dižemo duh prema zvijezdama jer naš vječni dom nije nego put kroz zvjezdano

nebo do vječnog stana koji je nebeski Otac pripremio svojoj vjernoj djeci da se vesele u svu vječnost.

Svaka se redovnica može zauzeti za one koji ne mole, koji ne ljube svoga Boga. Mora se svaka dati za spasenje duša, za Crkvu i sve njezine članove. Tako ili slično govorila je Terezija Avilska svojim duhovnim kćerima. To je vapaj današnje Crkve. Ako ovo budemo provodile, znat ćemo zašto smo voljele svoju kuću maticu gdje nas je odgajala naša majka utemeljiteljica. Moramo biti uvjereni da ćemo za svaku njezinu pouku dati Bogu strog račun, ako nismo usvojile što nam je majčinski davala. Činjenice su vikale da nas je učila žrtvovati se i ljubiti Boga danas. Zato mi prve Kćeri Milosrđa nismo željele napuštati Maticu, ali kad nas je poslušao, nismo zatajile, iako smo se u Matici osjećale sigurnije za svoje spasenje.

U Zagrebu

Dvadesetsedam godina su Kćeri Milosrđa lutale po teritoriju Zagreba dok nisu konačno dobile vlastitu kuću. U Gornje Prekrižje stigle su 1931. godine, a nedugo potom morale su ga napustiti i biskupovom milošću dospjele u Vlašku 72b, a od 1933. su u Martićevoj 29 na trećem katu. U Frankopanskoj 17 su do 1949. i konačno u družbinu kući 1958. u Mallinovoju 4. Na zemlji se neće nikada znati što se zbivalo u okviru siromaštva u tih 27 godina. Koliko su žrtve sestara bile da je Družba mogla pripremiti dom onima koje će doći. Prekrižje, Vlaška, Martićeva bile su krvave brazde gdje su se sestre formirale da je Družba mogla kora-

cati po tempu potrebe kad je svjetska novčana kriza zahukala kao sablast da proždre siromahe. Svaka je članica rekla svoj »amen« za milost tih godina i dana. Uzimale su sestre na svoja ramena teške zadaće siromaštva, a često i terete susjednih filijala iz kojih su sestre navraćale k njima u Martićevu. I one iz filijala, ogrnu-te u plašteve siromaštva, donijele bi svojim sestrama dio svoje imovine: zelenja, graha,

koje jaje, a ponekad i masnoće. Lako je zamisliti kako je tekao put od četiri i pol km kad je sestra Vinagorka nosila kovčeg s hranom do Sopot, gdje je bila autobusna stanica. Ljubav ju je poticala, samo da razveseli svoje sestre u Martićevu. Bila bi prava invazija na došljakinju da isprazni ne samo kovčeg nego i svoj siromašni džep. Smiješak bi izvukao onoj za bilježnicu, drugoj za knjigu itd. To je bila draga obligacija da se razveseli svoje sestre.

Prava bi atrakcija bila navečer, češće puta, kad je bilo više života nego kreveta pa se sa smiješkom snalazile, kao sv. Terezija Avilska. Na trećinu madraca četiri glave, a »brat magarac« na pod. Bio je to nasmijani »amen« i na ovakve noći. Naša je želja bila živjeti za Družbu, a nebo se brinulo za radost koja se ulijevala u čaše našega raspoloženja.

Sestre su pohađale najviše bolničarsku školu. Išle su ususret vremenu da se duboko sagnu nad bijedu svoje braće koja pate. One se muče i uče kako će im olakšati križeve koji ih satiru, a najveći je interes bio da ih spremne za radosnu vijest otkupljenja. Nad glavama naših sestara sjala je svijetla i vedra spremnost za žrtvovanje i nošenje trajnoga križa bez slavlja jer će svojom bolničarskom spremom ući u kuće bolova i je-

canja. No, one su znale za svoj poziv: »Svoj život žrtvujem za svoju bolesnu braću u kojima živi Krist, moj najveći ideal. Susretat ćemo se ondje gdje će dozrijevati životi za prijelaz u novi vječni život.« Neizrecivu će sreću uživati – dijeliti patnju s patnicima na bolesničkom krevetu. Jedne će dizati, druge pripremati da se poslije patnja odmore na izvoru vječnoga mira. Onima kojima će milost s neba produljiti život na zemlji, dobra će sestra bolničarka pokazati nove vidike pravoga dobra i istinske sreće koju njihov pogled teško opaža, ali će njezina molitva i žrtva biti razbuktjela vatra da postignu vječni život u Kristovu naručju.

U najviše slučajeva sestre su išle pješice od Martićeve do Vrhovca. Već bi stigle umorne. To je bila tjelovježba. Da su barem bile dobro obučene, odjevene i bolje hranjene, lakše bi išle. Priповijedale su im sestre sv. Križa da su i njihovi počeci bili kao i naši. Tako se zaista i čita o njihovoj povijesti unatrag sto godina, napisanoj 1968.

U svojim trpećim srcima, koja je izjedalo siromaštvo u hrani i odjeći, kao i obuču, nije se zapažala skršenost, pače je tko ih je susretao mislio da u svojoj nutрини nose ulje radosti koje se razlijevalo njihovim licima. Kuća se morala uzdržavati sama, uz pomoć nekih filijala koje su i same nosile teret brige za svoju budućnost. Sestra je nadstojnica morala biti pravi inženjer da doskoči za najnužnije potrebe da se sestrama ne ugasi redovnički polet. Nevidljiv Božji utjecaj budio je pouzdanje kod nadstojnice i sestara. To je bio dobitak i put se probijao nadom u bolje dane, koji su bili daleko, ali smo se hranile vjerom da će sunce sinuti i na naša vrata. Međutim su nas zapljuskivali valovi kušnja jer je počela lomljava života.

Za uzdržavanje nije dostajao rad sestara, ma kako se marljivo radilo. Stisnule se kao ptice što se najviše moglo da se može držati nekoliko konviktica, da se izađe na kraj jer se ratni vjhor

približavao i unaprijed žderao snagu siromašnih redovnica.

Filijala Vinagora imala je sreću. U još nedovršenoj kući uprtile sestre teško breme da pomognu u Zagrebu svojim sestrama koje su pohađale učiteljsku školu. Bog i Otac milosrđa, po nastojanju vlč. Ivana Vukine, strmim je stazama sestarsku kuću napunio djecom i hranom. Snašle se ne samo mi na Vinagori, nego i naša kuća u Marincima. Otvorile se Male škole za predškolsku djecu koja su se tu hranila i poučavala, a kod kuće su samo spavala. Vinagora je bila prva s tom vrstom škole, zatim Marinci i Sopot, a malo kasnije Kostel, Hum na Sutli i Poredje. Djeca onoga kraja bila su hranom dobro osigurana, a i odjećom koliko smo mogle. Za sve ove pothvate najviše je zasluga imao vlč. Vukina i naša vina-gorska kuća. Kroz ratne rupe smo se same u više mahova probijale do Zagreba za nabavu hrane koju je ministarstvo Udružbe davalo besplatno za prehranu djece i kućnog osoblja. Pomagalo je i bolesnike. To je bio Božji dar.

Siromaštvo nas je pogađalo i prije rata. Sestre su počele u Zagrebu zdravstveno padati. Stajalo je to nadstojnicu u Zagrebu od 1931. do 1938. velike muke, a u susretu sve se skrivalo pod plašt osmijeha. Istina je da je dužnost duhovne vlasti da pazi na živote, da umnaža i širi radost, da trpi i nada se boljemu, ali kao sve stvoreno, i to ima svoje granice.

Naše je siromaštvo utiralo put prema groblju. Početak u Zagrebu bio je upućen prema Mirogoju gdje su neke naše sestre pokopane u parceli sestara milosrdnica sv. Vinka Paulskoga. Njihovo je milosrđe i dobrota primilo ove naše sestre jer gdje je bilo što slabo, slalo se u Zagreb da se sakrije naša tužna bilanca, da Matica ne izgubi dobar glas. Evo tužnih žrtava: s. M. Tereza Kaštopil umrla je 2. listopada 1931. u 34. godini, s. M. Julija Radaić umrla je 20. siječnja 1936. u 23. godini i s. M. Konsolata Brešković

umrla je 7. listopada 1936. u 27. godini – sve tri od tuberkuloze, a s. M. Judita Sardelić umrla je 21. travnja 1945. od srčane bolesti.

Samo dobri Bog znade koliko je poniženja progutala s. M. Anđela Krkan kad je trebala kao siromahe smjestiti s. Juliju i s. Konsolatu u bolnicu sestara milosrdnica, osobito s. Konsolatu. Matica je bila prisiljena slati bolesnice iz Blata da mještani ne rogo bore kako životi sestara padaju, a bila je briga i za zvanja, da ne bi u strahu branili svojim kćerima ulaz u našu družbu. Zato ih je i danas u grobnici Matice malo pokopano. Samo 13 u ovih 50 godina, a Družba ima 56 sestara u vječnosti. Mi, sestre prvih decenija, sve smo bile djeca križa.

Moja služba u Puli

Po cesti posluha došla sam u Pulu 3. listopada 1952. u župu sv. Josipa, u ulici Dinka Vitezića 4. Poslalo me moje veliko obećanje – zavjet posluha. Strm je bio korak, vrlo gorak zalogaj u onim danima. Našla sam istina svoje sestre. Razumjela sam odmah što me čeka. Zato sam se prilagodila okolnostima. Pustila sam da teče kako je teklo, da sklad nikako ne bude povrijeđen. Priznajem da sam bila teško pogođena odlukom poglavara, jer sam u onim gorkim danima komunističke sile bila osobito sita dužnosti nadstojnice.

Pula je, čim je Istra bila oslobođena, bila ispunjena došljacima iz cijele zemlje, sa svih strana. Doletjeli gavrani i svrake iz svih krajeva u vjeri da su Talijani ostavili med i mlijeko koje će lijenčinama pasti u dio jer su naučili živjeti na tuđi račun. Prva odlika je bila krađa. To je bio glavni pothvat do čega se moglo doći i to prijetnjom »to je naše«. Djeca su nam se prijela, a znale smo čija su, zato je trebala posebna strpljivost i taktika. Nije bio daleko dječjački

dom iz kojega su nam noću krali voće u dvorištu i vrtu. Da se obranimo upotrijebile smo zvono koje je bilo za kapelu, a kroz našu spavaću sobu. Sjetila se s. Lidvina, pa udri da zvoniti, a bilo je već 10 sati u noći. Susjedi, Hrvati i Talijani, izletjeli iz svojih stanova i brzo se ta operacija svršila da su mulariju razjurili na sve strane i tako nastao mir. Dobro su nas štitili svi susjedi unaokolo, jer su gledali kako se trudimo na dužnosti u dragoj crkvi sv. Josipa, kao i za uzdržavanje obradom vrta oko kuće, koji su izrovala bombe pa smo morale sve očistiti da imamo barem nešto za život u teškoj situaciji.

Župnik je bio p. Josip Vlahović, ali je stanovalao u gradu, a mi na periferiji. Konventualci su imali staru crkvu u gradu, a Talijani su napustili sve i odvucli što se dalo odvući. Da su naše sestre došle u Pulu, bio je to potez dr. Dukića koji se nalazio u Rijeci i otale davao našima zlatna obećanja koja su brzo zahrđala i sestre se našle u teškoj situaciji u vrlo kratku vremenu. Crkva je pozvala sestre, a ne vlasti. Zato su morale brzo napustiti društveni teren i povući se u službu Crkve – katedrale u gradu i sv. Josipa na periferiji. Uz katedralu su u gradu imale i crkvu »Misericordia«. Posla i preveć, a održavanje na životu u velikoj kušnji i to je trebalo preboljeti u onim teškim danima.

Srećom ih je pomagala vrhovna glavarica iz Južne Amerike, inače bi bile tanko prele. U tim se danima, bez poznavanja okolnosti ovdje u domovini, radilo na tome da naše sestre odu u Južnu Ameriku. Pozvana je bila i s. Dobroslava da odmah uredi dokumente i krene na poziv vrhovne glavarice u Argentinu. To je u njoj izazvalo vatru otpora i da nije bilo finoga takta bili bismo izgubili vrijednu sestru. Trebalo je molitve i živaca. Teško smo časnu majku mogle uvjeriti u nemogućnost toga pothvata. Morala sam upotrijebiti dobru taktiku da je spasim. Ta se vatra teško gasila.

Sestrama su milostivo dodijelili službu u staračkom domu. No, kad je 1956. godine zapuhнула žestoka bura, morale smo žurno napustiti samostan sv. Josipa. Zima, studen i bura, ledene ulice dosegle svoj vrhunac, 16 stupnjeva ispod nule, a mi brže bolje po ledu i oštroj zimi gladile cestu prema Šijani gdje su nas franjevci primili u kuću, hladnu i praznu, u kojoj nitko nije stanovao više od tri godine. Da nas ne zateče noć vani, brže bolje smo dograbile motiku i kosor da prokrčimo put po dvorištu i uđemo u kuću. Preostale su sestre kod sv. Josipa pakirale našu sirotinju, a problem je bio povesti i kozu jer vlast nije dopuštala provoditi nikakvo živinče kroz grad. U Šijani su teren spremale s. Erminija, s. Lidvina i s. Serafina, a s. Celestina, s. Dominika i s. Vladimira su teškom mukom našle ljude da nam po tom ledu voze stvari, jer su bili u strahu da se konjima noge ne polome. Majka Božja i sv. Josip su pomagali. Sve je uspjelo, a nitko nije prošao bolje nego naša »glavna blagajna, koza« – lijepo se vozila u ormaru, kao dama!

Mjerali su nam svaku stopu pa smo i bez hrane ostale, ali nas je Božja dobrotā pratila da nismo bile gladne. Dobre gospođe iz sv. Josipa mislile su na nas. Mi smo radile, one unovčile i počele živjeti kao Božje službenice. Nisu nas mogli tako brzo zaboraviti svećenici sv. Josipa, osobito p. Pero, rodom Zagorac. Taj je teško prebolio naš odlazak koji je spremila sama opaka sila. Neko je

vrijeme bila postavljena straža da nam ne bi tko donio posla, ali su naše gospođe mislile na nas i donosile nam posao. I jedna nas je državna radnja navodno htjela uposliti da im pravimo rupice na odijelima. Mi im pokazale vrt i motike pa se vratili dugih noseva, a i rekli su da radije rujemo zemlju nego da pravimo što nam oni daju. To je bila mreža, ali se nismo dale uloviti. Snašle se mi u Šijani, jer »našim stražarima« nije bilo drago klipsati pješke do gore da vide što radimo.

Zarađivale smo dobro i naše se ekonomsko stanje popravilo, a u vrijeme rekreacije savršeno smo se smijale na račun pritiska koji smo doživljavali. Šivanje jorgana, to nas je podiglo. Sestre nam iz Zadra poslale okvir pa je i biskup prispio da vidi kako smo se snašle daleko od gradske buke i smijao se kako smo nadmudrile društvene glavešine.

Majka Božja je bila naša savjetnica. Rascvjetala se brzo i njena crkva u Šijani. Nije nam ostala dužna dobra Mati! Talijani su odnijeli sve što se dalo uzeti, a mi se snašle da joj vratimo ljubav, kao zahvalna djeca preljubljenj Majci.

U Puli smo živjele više od osam godina. Najbolja uspomena mi je »gospođa« Udba koja me je pazila da ne bih što pogriješila i bila sam počašćena čak i u krevetu i morala sam ustati i poći na preslušavanje u pratnji jedne sestre, ali je to u Puli bio i zadnji put. Imam uspomena, imam. Danas se sigurno kaju, pa neka im Bog bude milostiv.

s. M. Serafina Franulović,
Zagreb, 30. rujna 1965.

U spomen velikoj redovnici Družbe Kćeri Milosrđa

s. M. Tereza Kaštropil

(Blato, 19. svibnja 1897. – Zagreb, 2. listopada 1931.)

Sestro Terezo, imam zadaću da ostavim Družbi sve što nosim u srcu iz prvih dana njezina opstanka, kojoj sam ne samo jedna od prvih članica nego i svjedokinja njezina razvitka. Poglavarice žele da napišem sve čega se sjećam, općenito i pojedinačno, i tako olakšam onima koji će, kad dođe vrijeme, napisati povijest Družbe Kćeri Milosrđa.

Bila sam na vlastitu inicijativu počela pisati odmah na početku naše druge godine, 1921. jer sam osjećala potrebu, a da nisam o tome nikome govorila. Držala sam da mi je slobodno i to samo za vlastitu potrebu. Međutim je majka utemeljiteljica to uzela kao neku moju avanturu i nije mi dopustila. Ja sam prestala pisati, a napisano je vjerojatno svršilo u vatri. To me je boljelo, ali nije me smelo. Čekala sam da vrijeme rečne svoj sud i reklo je, nakon ravno 40 godina!

Imala sam prigodu 1952. godine u Matici čitati kronike ispisane od početka do onda. Dale-

ko od toga da bih napisano podcijenila. Sve će dobro doći, ali je vrlo manjkavo. Pročitala sam početke više redovničkih ustanova, njihove povijesti muških i ženskih redova i kongregacija. Čitala sam s užitkom povijest Provincije franjevac Svetog Otkupitelja. Tu je obuhvaćeno sve, i sve u skladu, kao u košnici marljivih pčela. Obuhvaćene su osobe i zbivanja. Imaš osjećaj da sjediš i promatraš bistar potok koji teče prema dubokoj rijeci u skladnoj harmoniji kao ukras koji resi veliku franjevačku obitelj i svetog utemeljitelja.

Iz ljubavi prema Družbi, i na molbe nekih sestara zdravih pogleda, napisala sam ukratko, koliko sam mogla sabrati podataka, o prvim koracima Družbe po majci utemeljiteljici. Tko je to njoj uručio ne znam, a držim da joj je to predala s. Gabrijela kad su se sastale u novoj, tj. prvoj generalnoj kući u Rimu. Jednom mi je majka utemeljiteljica, kad sam bila nadstojnica u Puli, pisala da je primila moj tekst, pregledala ga i dala nekom poznatom franjevcu koji je rekao da je dobro napisano i neka se nastavi. Iako sam nestručna za takav posao, imala sam volju iznijeti sve što sama znam i što je sjećanje živih članica iz prvih godina, ali zbog službe nisam mogla ostati na izvoru u Matici pa sam sve pustila, neka se sposobnije uprte u to breme, kad naše pozvane učiteljice nemaju interesa za tako važno pitanje. Zato me je boljelo kad sam morala ići za nadstojnicu u Pulu, tim više što sam u Matičnim kronikama našla da je sve napisano odveć blijedo. Pisalo se po diktatu majke utemeljite-

ljice, a kad je ona 1940. godine otišla u Ameriku, nastavilo se po njezinu načinu. Mene je to vrlo čudilo jer su imale krasan uzorak – povijest kongregacije Službenica Milosrđa (*Ancelle della Carità*) u njezinoj utemeljiteljici sv. Krucifiksi. Družbin prijatelj dr. Franjo Cvetan darovao im je to djelo na talijanskom jeziku, bogato sadržajem i opremom, da bismo i mi mogle tako iscrpno pripremiti za povijest naše družbe. Međutim se na to nije gledalo ni o tome mislilo. Bilježilo se vrlo mršavo, najviše nebitno. I Dnevnici su pisani isto slabim tonom i tako je nastala velika praznina koja se je kasno uočila.

Kad je naša središnjica prenesena 1952. godine u Rim, sve što se u Matici našlo, po nalogu majke utemeljiteljice, odneseno je tamo jer je odlučila da se sabere materijal i njoj dostavi da ga sudi i pomoću svoje nećakinje, profesorice Marije Kunjašić, udove Kalogjera taj posao za povijest stručno sabere.

Što je majka utemeljiteljica donijela iz Amerike gdje je boravila 12 godina, meni nije poznato, ali mi je pisala kad sam bila nadstojnica u Splitu 1962. godine da je vrlo žalosna što je nikakav materijal koji joj je donesen iz Matice u Blatu. U toj je neprilici pisala meni da štogod mogu i znam pišem i pišem jer da ne može raditi na tome bez mene, s njom još jedine žive iz prve grupe članica Družbe. Vidim i osjećam da misao na taj propust muči srce majke utemeljiteljice kad je uočila što sve fali i da će naše nasljednice kod istraživanja za mnogo toga pipati u mraku. Kad me ne bi vezao zavjet posluha, ne bih se uprtila u ovo breme jer sam svjesna nesposobnosti za ovu zadaću.

Među drugim propustima zijeva praznina bez osoba u kronikama. Više je godina proteklo da se nisu spominjale druge osobe osim majke utemeljiteljice i njezine zamjenice s. M. Gabrijele Telenta i negdje 1938. godine s. M. Eugenija Matutinović, kad je postala generalna ekonoma Družbe, šest godina nakon što je obukla redovničko odijelo. Mlada i neiskusna ona, tajnica isto, i tako je vrijeme bježalo ne čekajući njihovu zrelost, i Družbi se nemilo osvetilo, a život i volja majke utemeljiteljice nije mogla sve pohraniti za napisati svoje vlastito djelo, mada je imala srce široko kao more i volju kao svemir.

O da si mi ti živa, sestro Terezo, koliko bi blago iz rudnika tvoje velike duše mogla imati. Bila bi mi ti pri ovoj dužnosti dubok izvor iz kojega bih crpila ukrase za povijest naše družbe koja je i tebe mnogo stajala i znala si za svaku njezinu radost i žalost, borbe i uspjehe, sve od njezinih početaka. Bila si i ti obučena u haljinu žrtvovanja. I tvoja su leđa ukrašena ožiljcima, kao haljina bogate zaručnice biserima. Život je bio kratak u Družbi, ali dug i star po plodovima koje si joj namrla. Posjedovala si ljudski život, ali ga nisi uživala jer si ga držala na uzdi dok ti je duh vladao nad njim. Kao mudar kapetan upravljala si svoj životni brod tako da se nikada nije nasukao na plicake tvojih slabosti jer ti je duša posjedovala kompas upravljen stalno prema obalama vječnosti. Hodala si po zemlji i ujedno letjela prema visinama. Moja se duša klanja veličini tvoje ljubavi utkane u potku tvoga žrtvovanja za sve što ti je posluš povjerio. Oseke izbjegavanja nisi poznavala, a znala si pomagati svima, zvana i nepozvana, gdje god je trebalo. Čega se oko bojala, ruke su ti žurno prihvaćale, ne birajući pred-

met, mjesto ni vrijeme dok si god sezala granice svetih pravila, ustanova i naredaba. Ovo su bila tvoja vesla i jedra kojima si plovila po malim lukama naše družbe i tvoj se životni brod razbio o klisuru bolnice u Velesu! Razbio se tako, da već nije bio za popravak, po ljudskom znanju onoga vremena kad za tuberkulozu nije bilo izlaza nego grob. Bolest te je rastakala, a dužnost nadstojnice i bolničarke pospješila tvoj odlazak. Tvoj ljubljani lovac na tebe je već ranije ciljao, a ti si ga molila da te poštedi dok ne prikupiš što više darova da mu možeš darovati kad se vječno sastanete. On je uvažio, ali te je vješto i ugrabio kad je odvagao zlatnu dozu besprimjernih žrtava. Nije više mogao gledati tvoju višegodišnju glavobolju, izrovanu čeonu kost uslijed upale sinusa, a ti postupala s glavom kao s bezvrijednim predmetom i da joj u noći »olakšaš« pružala si joj kameni jastuk!

Bila si i plućni bolesnik, a da od nas nitko nije znao kako i od kada si nosila tu razornu bombu u svom organizmu, koji se rušio dok je tvoja sveobuhvatna duša njegovala živote i duše svih tebi povjerenih u bolnici i zajednici i borila se za njih. Tek je bacanje krvi odalo da se zgrada tvoga života ruši naglim tempom. Pod šatorom tvoga rumenila skrivala si svoje boli i dru-

ge učila kako se blago trpljenja iskorištava za spas duša otkupljenih Božjom krvlju. Duše su bile tvoje veliko i drago polje koje si obrađivala i orala plugom vlastite patnje cijeloga svog život. Rezervoar žrtava bio ti je stalno pun do vrha, bez ikakva opadanja ma u kojim se okolnostima našla. Na svakom tvom činu stajala je točka. Zareza nisi rabila, jer život nije papir. Ljubila si umor kao mezimče jer si znala za koga je, a bez njega nisi nikad bila.

Skupa smo bile u Matici od 22. svibnja 1920. do srpnja 1923. godine kad nas je val posluha otisnuo u prvu Družbinu filijalu u Suboticu na delikatnu dužnost – njegujući dojenčadi. Kako bih ja bez tebe isplivala iz onih mutnih voda, bez tvoje pomoći? Bila si mi potporanj u onom moru kušnje dok smo Dom »Kolevku« podigle iz brloga smrada koji smo zatekle i dotjerale do zavidne visine te je »Kolevka« u tri mjeseca, po sudu inspektora iz Gradske kuće i iz Beograda, postala najuzorniji Dom u državi. Dom se je dizao, a nas su žrtve rušile, ali smo morale na toj borbenoj liniji ostati da priskrbimo kruh Matici i da Družbu dignemo iz teškoga ekonomskog stanja. Ma kako se pripovijedalo našim mlađim generacijama, nikada neće moći shvatiti što nas je prva filijala stajala. Bez stručne spremne (neke bez osnovne škole), a dužnost tražila: spremu, osjećaj, okretnost, sve obučeno u ruho ljubavi prema tim malim žrtvama roditeljskih i duhovnih i tjelesnih ruševina.

Od nas je vuk u ovčjoj koži tražio strahovita naprezanja. Nije laka bila »šetnja« do franjevačke crkve kao najbliže u gradu, a zagrijane onim prvotnim žarom za najpotrebniju opskrbu, za jači pogon na dužnosti, trebale smo svoje akumulatore dnevno puniti duhovnim kruhom – svetom pričesti. Vraćale bismo se umorne, osobito ljeti. Zajuttrak uzimale k'o lopovi u letu, pa bježi na odjel točno u 7 sati, a već smo tri sata na nogama. Nenad Rajić je marljivo brojio naše kora-

ke i uspio našu časnu majku nakljukati citatima iz Svetoga pisma kao revan apostol koji živi iz Evanđelja, a stvarno je bio crkvožder svih vjera, a hrvatožder bez premca.

Samo dragi Bog znade kako su brazde prve filijale uzorane umorom i zalijevane znojem i suzama. Bogu hvala da nismo znale da je to trnovito polje bilo napušteno od iskusnih redovnica sestara sv. Križa. One su prve od hrvatskih redovnica zagrizle u tvrdi kruh »Kolevke« kojega im je lomio Nenad Rajić. Gutale su dok se dalo, ali ne dugo. Upravnikov teror nisu mogle dalje podnositi i napustile su. Mi smo htjele i živjele smo u toj teškoj atmosferi jer je Matica i sirotinja trebala kruha, jer ga s drugih strana nije bilo. Trebalo je Matici osigurati kruh i osigurale smo ga Božjom dobrotom i jakošću koja nas je podupirala.

Bez tebe, draga i velika dušo, s. Terezo, ja ne bih bila izdržala koliko jesam. Ti si me podržavala. Hvala ti! Savjetovala si me i dizala kad sam bila bijena pod križevima dužnosti i iscrpljenosti, boležljivosti i drugih kušnja. Ti si bila moj oslonac. Za sve ti hvala i od Boga nagrada. Kad sam bila lupana upravnikovom drskosti zbog slabog vođene dužnosti nekih sestara, ti znaš kakav sam gorak pelin pila da ga one nisu morale od njega piti. Susret s tobom bio mi je dar s neba jer se s tvojih usana javljala silna sreća koja je za mene bila smirenje – lijek u trzanju. Tvoja me je bezazlenost razoružavala kad sam imala razloga da te opomenem. Sjećam se kad sam zatekla svjetlo upaljeno u nevrjeme, kad je sunce već dobro rasvijetlilo prostorije, na moju je opomenu glasio tvoj miran odgovor: »Časna nadstojnice, ja sam mislila da je to svjetlo od sunca. Oprostite moju rastresenost!« Nije to bila rastresenost, ne, nego što je tvoja duša i u poslu bila u vezi s izvorom svjetla – s Bogom pred kojim je svjetlo na zemlji bilo odveć blijedo, a da si ga ti mogla zapaziti.

Svaki atom u tvome životu i radu, bio je molitva. To je bila ona pokretna sila koja te je dizala

iznad tvojih fizičkih patnja koje su te satirale, a ti si se probijala kroz njih kao kroz tunel obrašao trnjem, dok te je izgarala ljubav prema žrtvama jer si trajno bila u potrazi za tim blagom.

Nadstojnički križ u Velesu mislim da ti je bio najteži, iako si imala potporu u onom Božjem divu, biskupu Ivanu Gnidovcu iz Skoplja. On ti je bio prava luč. Sebe je u potrazi za dušama izlagao noćima, kiši, snijegu i ledu da uhvati koju zalutalu ovcu, pripadala ona njegovu stadu ili ne. Kad je saznao za nju, nije mirovao dok je ne stigne, nahrani i izliječi. On ti je u tom poslu bio šuteći učitelj kojega si vrlo dobro razumjela.

Znam da ste često, ponekad i dugo, bile bez svete mise i sakramenata, čak i do 40 dana i da ste taj nedostatak duhovne hrane nosile Bogu i dušama za ljubav. Svjetlo milosti jačalo je vaša naprezanja, a ti si, moja divna sestro, kao mudra djevica znala održavati svoju svjetiljku i puniti je uljem svojih kreposti, a tim primjerima i svjetiljke svojih sestara kojima si bila dobra sestra i mati, uvijek prva na svim linijama. Dobro si shvatila vrlog i plodnog duhovnog pisca o. Antoina Chevriera koji je govorio: »Duše poučavamo riječima, a spašavamo ih trpljenjem.« Ti si to u punini prakticirala.

Znala si mi reći da nisi shvaćena od onih od kojih bi morala biti shvaćena i podizana kad si padala. Prateći tvoj put bila sam uvjerena da si zbog toga sattrata, ali eto, to je bio tvoj put, od Boga ti dan, da budeš što sličnija Zaručniku. Sve smo mi prve grizle tvrdo drvo sveto križa i da nas to slatko drvo nije nosilo, pale bismo u ponor bez dna. Ti si nosila križ viteški raspoložena i eto si pod njim pala u krvi umivena, ispustila si svoju patničku dušu ostavljena od sviju, ali ne i od njega! To je bio tvoj put, tvoj kruh na tom putu i tvoj zalogaj, u krvi nakvašen, koji te ugušio u bolnici sestara milosrdnica. Ne znam da li si bila saznala da ti se je upisalo u grijeh što si iznijela želju da želiš umrijeti u Matici. Ako si znala, vjerujem da ti je ta bol slomila srce i pospjelo to da je prije otkazalo svoju službu. Svakome si u životu pružala radost jer si posjedovala čisto srce. Nisi žalila nikada truda da koristiš svojoj okolini kud god si se kretala. Tješiti i donositi radost, to je bilo tvoje zvanje, tvoja svojina. Nisi bila dobra na tuđi račun nego na vlastiti jer si shvaćala da je smisao života »mysterium crucis«.

Terezo draga i nezaboravna sestro, bila si pravo i dobro Marijino dijete. Od nje si naučila da se je trebalo boriti zajednički i posebno i da se mora stajati na prvim linijama. Znala si da je prolazna svaka borba i bol, a da su im plodovi vječni. Zato si i nastojala da ih što više sabereš da te hrane na putu u vječnu domaju.

Sebi predbacujem da sam odveć malo, blijedo i skromno navela što si bila našoj družbi. Osjećam da sam trebala mnogo jače istaknuti razne doživljaje, tvoje osobne i naše zajedničke, ali pametni ljudi kažu da je o veličinama teško pisa-

ti. Ti si za mene bila veličina koju ja nisam sposobna u pravoj slici prikazati, a koliko sam znala to činim i iznosim radi onih koje dolaze za nama. Moja je velika želja da bi se one penjale po ljestvama kojima si se ti penjala k svome cilju, dok sam ja – duhovno anemična – jedva puzala za tobom i nisam te stizala. Zato te usrdno molim, izmoli našim mladima da te slijede i visoko se popnu u krepostima kojima si ti bila urešena.

Sve tvoje dane na zemlji u tebi je bila trajna čežnja za konačnim susretom s Bogom u kojemu si plivala kao riba u vodi. S udivljenjem sam pratila tu čežnju od koje si izgarala u žrtvovanju, uz trajan osmijeh koji je bio odraz tvoje svijetle vedrine. Tvoja vanjšina je odražavala da je u luci tvoga bića sama bonaca, bez poznavanja burnih valova koji mogu oštetiti i najtvrđu obalu. A zašto je to bilo tako prema van? Zato jer si svoje kormilo mazala uljem pokore i molitve da je ono moralo raditi bez škripanja. Jedini znak tvoje borbe i svladavanja naravi, inače nagle i kolerične, bila bi (ali rijetko) tvoja suza kao bljesak meteora koji se brzo izgubi među oblake.

Dobrotu Boga nije nijedna od nas tako uvjerljivo osjećala, upoznala i gledala okom nedužna djeteta kao ti, jer ti je vjera bila trajan plamen prema gore. Za tebe je zemlja bila pustinja. Na njoj si nalazila samo jednu radost – da se darivaš svima, a posebice tebi povjerenim susestrama, djeci i bolesnicima. Tvoja aktivnost bila je plodna gdje god si se ne samo po dužnosti našla nego i u susretu.

Nisi li ti bila u veleškoj bolnici onaj anđeo u bijelom mantilu o kojem je pisao bolesni musliman očaran kršćanskom pažnjom samaritanke ljubavi, pojavom koje u životu nije sreo,

pred kojom je zaboravljao svoju bol? Da dadne oduška svome poštivanju toga napisao je članak za novine, a izrezak se čuva u arhivu Matice. U dva navrata sam bila po službenom poslu u Velesu. Nikad ne zaboravim one topline, vedrine, osmijeha i upravo ploveće sreće koja se je očekivala pri službi bolesnih. Sestra Ivana, kao mlađa sestra, dvorila je veliku sobu s muškarcima. Nije mogla svima odjednom izmjeriti temperaturu. Jedan dobroćudni bolesnik nije joj dao mira nego je požurivao da i njemu izmjeri. Snašla se i stavila mu olovku pod pazuh i smirio se. Njemu je već dobro bilo i bio je u strahu da ga otpreme iz bolnice jer mu je tu prvi put u životu bilo dobro i lijepo. Kad je došao liječnik s. Ivana zaboravila na olovku, a pacijent je ponosno pokazao liječniku da se uvjeri da još treba ostati u bolnici. Liječnik vidjevši ovo sredstvo za umirenje prasnuo u smijeh, pogladio bolesnika i rekao da je sve u redu i neka bude miran. Bila je vesela rekreacija na račun snalažljivosti. Sve su bile kao jedna i to je s. Terezu držalo. Zato ih je spomenuti musliman nazvao »bijelim anđelima«.

Silno je mnogo značila njihova prisutnost u ovoj duhovnoj pustoši koju su im Srbi priređivali dok su ih pravi Makedonci vrlo cijenili. A što su tek značile za onu hrvatsku sirotinju koja je trčala trbuhom za kruhom radeći na gradnji pruga po Makedoniji? Što nije maćeha prva Jugoslavija hrvatske sirotinje razaslala po šumama Brazila, to je gonila po močvarnu terenu Makedonije. Da manje čuje njihov jauk – zov pravdi, raseljavala ih je čak do granice Grčke. Za njihova stradanja dobro su znale francuske redovnice u Bitolju. One su im bile majke i tješiteljice – pomoćnice pri odgoju djece kao siročadi pored živih roditelja utopljenih u bijedu i uz velike napore života koji im je, zbog močvarne klime, glodala malarija, dok se mnogima smrt nije smilovala.

Kao »bijeli anđeli« iz bolnice vrlo su često imale zadaću Josipa iz Arimatejac. Pratile su i po-

kopale mrtve kad nije bilo svećenika koji se je u Veles samo navraćao, a ni biskup Gnidovec nije mogao svuda dospjeti. Makedonski je živalj mnogo cijenio rad naših sestara, ali su im srpski vuci živce razdirali i onemogućivali da u bolnici imaju kapelicu koja je u početku bila tolika koliko je bio širok prozor. U šupljini prozora bio je oltar. Sva sreća da je biskup bio k'o trska i tako se mogao okretati u njoj. One su i time bile zadovoljne, ali su ih izjurili i iz te kapele. Našle su u gradu neku sobicu za kapelu pa su »braća« i to demolirali. Na kraju su poglavari morali povući sestre jer im je bila onemogućena duhovna opskrba.

Što su u njima izgubili bolesnici, to ne treba isticati. A ona sirotinja iz Dalmacije, Bosne, Hercegovine, Hrvatskoga Zagorja i Međimurja? U vama su, sestre drage, imali utjehu i razumijevanje. Vaša je briga bila njihova bolest, a često i sprovod. Zamjenjivale ste njihove najmilije koji zbog daljine puta nisu dolazili jer im je džep imao rupe.

Dobra Terezo, ti si ostavljenima bila majka, bolničarka i Josip Arimatejac. Bila si bogata riznica darivanja, a sestre tvoji široki rukavi kroz koje je teklo milosrđe kud god ste se kretale. Što ste značile u bolnici i u gradu Velesu, to se i danas spominje. Sila ih je prognala kad si ti već bila u smirenom zagrljaju blaženstva. Bogu hvala da nisi doživjela gaženje žrtava. No i ovdje se može reći stara izreka: »Pogažene ljubice daju pravi miris.«

Tvoja je duša bila rijeka brzica u darivanju tako da smo se mi, tvoje susestre koje smo s tobom živjele i pratile tjele tvoga života, često pitale: Otkuda tebi toliko nutarnje bogatstvo koje je brže raslo što se je više rasipalo? Moje je uvjerenje da je to tebi priskrbila presveta Djevica koju nisi samo štovala nego i nasljeđovala, osobito žarku čednost i duboku poniznost kao njezina prava kći.

Neka ove moje iskrene izjave o tebi, dobra Terezo, donesu obilan plod u srcima naših nasljednica koje dolaze za nama.

Molitva za dar čistoće

Gospodine, Isuse Kriste,

ti si nazvao blagoslovljenima one koji su čista srca
i obećao si im da će Boga gledati.

Često te gubim iz vida, a u srcu se nađu egoizam,
ljubomora i druge zle sklonosti.

Zbog pomanjkanja skromnosti i prevelike znatiželje,
moje misli i osjećaje ispuni nesigurnost i nemir.

Tada gubim radost vjere i svjetlo savjesti.

Teško mi je moliti, srce mi je prazno
i slabi mi ljubav prema bližnjima.

Ipak, Gospodine, želim nov i vjerodostojan život,
želim nutarnji mir.

Zato molim tvoju predragocjenu krv da me očisti.

Želim te opet primiti čistim srcem
i dijeliti tvoju ljubav sa svim ljudima.

Neka me tvoje rane podsjećaju da me neizmjereno voliš.

Neka me tvoja krv jača u kušnjama i opasnostima.

Neka me tvoj anđeo izbavi iz grješne prigode.

Duše Sveti, daj mi svoju mudrost
da razlikujem pravu ljubav prema drugima
od traženja samoga sebe,
da znam u iskrenosti davati i primiti,
spajati jednostavnost i blizinu s ljudima.

Marijo, Majko divne ljubavi,
želim kao i ti uvijek nositi u srcu Isusa.

Neka me tvoja poniznost uči nježnosti
i pouzdanju da postanem čisti kalež krvi tvoga Sina. Amen.

O čistoći*

Sveta čistoća je najdelikatnija krepost, a najmilija Presvetom Srcu Isusovu. Nju čuvajmo kao najveće blago, najmiliji dar od Gospodina. U svetoj čistoći se može vrlo lako pogriješiti. Dostatna je samo časovita privola, da već bude smrtni grijeh. Čuvajmo svoje oči, svoj sluh i sva svoja osjetila da ne bismo ni najmanje povrijedili ovu krepost svete anđeoske čistoće. Budimo oprezne kao zmije, a priproste kao golubice! Sveta čistoća je anđeoska krepost, za koju su nebrojene duše dale svoj život da je sačuvaju neokaljanu. Kao zjenicu svoga oka čuvajmo svetu čistoću od svake i najmanje grešne prigode, pa i same sjene grijeha. Da bismo sačuvale tu veliku krepost utječimo se Bogu svagdanjom molitvom da nam dadne milost da neprestano bdijemo nad svojim mislima i osjećajima.

* Kapitul Majke Marije Propetoga u Blatu, 7. srpnja 1930.

Proslava blagdana bl. Marije Propetoga

9. srpnja 2023.

Blato

Devetnica: 30. lipnja – 8. srpnja (svetište)

19.30 pobožnost

20.00 euharistijsko slavlje

2. srpnja: 10.30 euharistijsko slavlje (svetište)

7. srpnja: 21.00 – 24.00 euharistijsko klanjanje
(svetište)

8. srpnja: 19.30 polaganje vijenca na
blaženičinu rodnu kuću
i Večernja; euharistijsko slavlje

Blagdan: 9. srpnja

8.00 i 10.00 euharistijsko slavlje (svetište)

18.30 »Blatski tanac« i viteška igra
»Kumpanjija« (Plokata)

19.00 procesija s moćima bl. Marije Propetoga
i euharistijsko slavlje (Plokata)

Proslava spomendana bl. Marije Propetoga

9. srpnja 2023.

Subotica – župa sv. Roka

Devetnica: 1.-8. srpnja

1. srpnja: 9.30 simpozij o stogodišnjici dolaska
DKM u Suboticu

16.30 posjet groblju – molitva za pokojne
sestre koje su djelovale u Subotici

17.30 euharistijsko slavlje

19.00 kulturno-duhovni program

2. srpnja: 11.00 euharistijsko slavlje

3.-8. srpnja

17.00 pobožnost

17.30 euharistijsko slavlje

Spomendan: 9. srpnja

17.30 molitveno-dramski program

18.00 euharistijsko slavlje

Cavtat – župa sv. Nikole

Trodnevica: 6.-8. srpnja i spomendan

9. srpnja

18.30 pobožnost

19.00 euharistijsko slavlje

Novska – župa sv. Luke evanđelista

Trodnevica: 6.-8. srpnja

18.30 pobožnost

19.00 euharistijsko slavlje

Spomendan: 9. srpnja

17.30 pobožnost

18.00 euharistijsko slavlje

Osijek – Jug II, župa Svete Obitelji

Trodnevnica: 6.-8. srpnja

18.00 pobožnost

18.30 euharistijsko slavlje

Spomendan: 9. srpnja

18.00 pobožnost

18.30 euharistijsko slavlje

– nakon euh. slavlja kratak program s djecom

Plina – Stablina – župa Gospe Fatimske

Trodnevnica: 6.-8. srpnja i spomendan 9. srpnja

18.25 pobožnost

19.00 euharistijsko slavlje

Split – župa Pomoćnice kršćana (Kman)

Trodnevnica: 6.-8. srpnja

18.30 pobožnost

19.00 euharistijsko slavlje

Spomendan: 9. srpnja

19.30 pobožnost

20.00 euharistijsko slavlje

Valpovo – župa Bezgrešnog začeca BDM

Trodnevnica: 6.-8. srpnja

17.45 pobožnost

18.30 euharistijsko slavlje

Spomendan: 9. srpnja

8.45 pobožnost

9.30 euharistijsko slavlje

Zagreb – župa sv. Josipa (Trešnjevka)

Trodnevnica: 6.-8. i spomendan 9. srpnja

18.15 pobožnost

19.00 euharistijsko slavlje

Zagreb – župa sv. Mirka (Šestine)

Trodnevnica: 6.-8. srpnja

18.00 molitveni program

18.30 euharistijsko slavlje

Spomendan: 9. srpnja

18.00 pobožnost u samostanu

18.30 procesija i euharistijsko slavlje u župnoj crkvi

Čakovec – samostan sestara Družbe Kćeri Milosrđa »Kraljica mira« (Kralja Zvonimira 4)

Spomendan: 9. srpnja

17.30 pobožnost

18.00 euharistijsko slavlje

– nakon euh. slavlja kratak dječji program

Zemunik Donji – župa Kraljice Mira

Spomendan: 9. srpnja

10.30 euharistijsko slavlje

***Svjetlo i uzor sestrama i svima
moraju biti duhovne majke,
voditeljice i učiteljice****

Jednom sam promatrala petrolejku. Kada je dobivala više zraka, davala je veću svjetlost. Kada ju je unutra zasmetala i najmanja nečistoća, iako neznatna, tamnilo joj je staklo i ugasila bi se ili bi se naglo rasplamsala, izgorjela bi joj mrežica, pokvarila se i ugasila. Tako je slično sa svim svjetilkama. Eto ti slike, kćerice, za tebe, koja moraš biti drugima svjetlo. Što ti u sebi imaš više ljubavi Božje, to više ćeš života i svjetla davati, a čim počneš gubiti svjetlo, ljubav Božju u sebi, počet ćeš se trnuti, tamnit će tvoje svjetlo za druge. Ako u tebi nestane te božanske ljubavi, u tebi će se duhovni život potpuno ugasiti. Ako tobom zavlada i najmanja nečistoća, budući da si svjetlo, tvoje će posljedice biti teške. Budući da si ti više u pogibelji, planut ćeš i izgorjeti u crni ugljen. I zato uspiruj u sebi oganj Božje ljubavi, a čuvaj se i najmanje nečistoće i tvoje će svjetlo svijetliti pred ljudima, i sestrama, da gledajući tvoja djela hvale Boga koji je u tebi.

* Bl. Marija Propetog Isusa Petković, *Upute za nadstojnice i duhovne učiteljice*, prir. Ante Mateljan, Split, Crkva u svijetu – Družba Kćeri Milosrda, 2006, br. 59.

**TEBI MAJKO – glasilo Svetišta
bl. Marije Propetoga Isusa Petković**

Osnivač:

Općina Blato – Odbor za promicanje štovanja
bl. Marije Propetoga Isusa Petković

Izdavač:

Družba Kćeri Milosrda TSR sv. Franje
Ive Mallina 4, HR-10000 Zagreb

Glavna i odgovorna urednica:

s. M. Juliana Beretić

Pomoćnica glavne urednice i lektorica:

Katica Knezović

Uredničko vijeće:

s. M. Emila Barbarić, s. M. Vlatka Bratinščak,
s. M. Jasna Crnković, s. M. Jasminka Gašparović,
s. M. Janja Jurman, Katica Knezović,
s. M. Jelena Krilić, s. M. Fatima Kršlović,
s. M. Silvana Milan, s. M. Neliya Pavlović,
Teo Šeparović, s. M. Angelina Tokić

Fotografije:

Arhiv Hrvatske provincije Krista Kralja i družbine vrhovne kuće u Rimu, sudionici događanja i privatne.

Adresa uredništva i vicepostulature:

Radoševa glavica 16, HR-20340 Ploče-Stablina;
tel. 00 385 20 679 969
e-mail: provincija@kcerimilosrdja.hr

Oblikovanje, grafička priprema i tisak:

Tiskara Rotim i Market

Naklada: 1500 primjeraka

<http://marijapropetog.hr/tebi-majko/>

Glasilo izlazi tromjesečno

Godišnja pretplata:

Republika Hrvatska 5,40 Eura • BiH 10 KM • ostale europske zemlje 10 EUR • zrakoplovne pošiljke 20 USD ili kunska protivrijednost

Računi glasila: za pretplatu i priloge podrške u Hrvatskoj poštanskoj banci,

Kunski i devizni račun:

HR26 23900011100341407

BIC code: HPBZHR2X

Družba Kćeri Milosrda TSR sv. Franje,
Ive Mallina 4, HR-10000 Zagreb,
s naznakom: za glasilo

Blato

Kuća matica Družbe Kćeri Milosrda
i Svetište bl. Marije Propetoga
Ulica 79., br. 5, HR-20271 Blato
tel. 020 852 800; faks 020 852 806
e-mail: kmilosrdja.blato@gmail.com

www.marijapropetog.hr

»A ja vam kažem, sve ono što činimo
zadnjem siromahu, siroti, bolesniku
činimo Isusu Kristu
(usp. Mt 25,36).

Srce koje ljubi snalazi se, stvara
da pomogne i da dadne drugome.«

bl. Marija Propetoga

**Zaklada »Blažena Marija Petković«
i nadalje pomaže u školovanju srednjoškolaca
i studenata, djece iz siromašnijih obitelji, a
potrebe su iz dana u dan sve veće. Svjesni
smo toga da nitko od njih ne bi smio biti
uskraćen u školovanju koje im otvara vrata
za osamostaljenje i pomaganje mlađoj braći i
sestrama, kao i u uzdržavanju obitelji.**

**Svjesni smo i toga da nikome u ova bremena
vremena nije lako, ali ipak s pouzdanjem
kucamo na vaša vrata sa zamolbom da ne
zaboravimo našu braću i sestre u potrebi,
posebice djecu koja se bez školovanja ne mogu
nadati boljoj budućnosti – tu im nadu ne
smijemo ugasiti.**

**Imajmo hrabrosti od onoga malo odvojiti za one
koji nemaju ni toliko. Bog vas blagoslovio!**

Kunski i devizni račun:

IBAN: HR6824080021100022172

SWIFT/BIC: PAZGHR2X

Partner banka d.d. Zagreb

HR-10000 Zagreb, Vončinina 2

Zaklada »Blažena Marija Petković«

Ive Mallina 4, HR-10000 Zagreb

e-mail: zaklada.bmp@kcerimilosrdja.hr

Naslovnica – svečani relikvijar bl. Marije Propetoga
od 2004. godine čuva se u kapeli posvećenoj blaženici
u župi sv. Roka u Subotici.

A vertical branch of a cherry tree is shown in full bloom, with numerous small, five-petaled white flowers. The branch is dark brown and extends from the bottom right towards the top left. The background is a bright blue sky with soft, white, wispy clouds. In the lower-left corner, there are faint, out-of-focus branches of another tree.

**Sveta čistoća
je anđeoska krepost,
za koju su nebrojene duše
dale svoj život
da je sačuvaju
neokaljanu.**

**Kao zjenicu svoga oka
čuvajmo svetu čistoću
od svake i najmanje
grešne prigode,
pa i same sjene grijeha.
Da bismo sačuvale
tu veliku krepost
utječimo se Bogu
svagdanjom molitvom
da nam dadne milost
da neprestano bdijemo
nad svojim mislima
i osjećajima.**

bl. Marija Propetoga